EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 24. 7. 2025
COM(2025) 423 final

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

podľa článku 77 služobného poriadku úradníkov

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

podľa článku 77 služobného poriadku úradníkov

PRÁVNY ZÁKLAD

V článku 77 služobného poriadku naposledy zmeneného v roku 2013[1] sa stanovuje, že od 1. januára 2014 sa každých päť rokov vykoná prehodnotenie veku odchodu do dôchodku na základe správy, ktorú Komisia predloží Európskemu parlamentu a Rade. V správe sa posúdi predovšetkým vývoj veku odchodu do dôchodku zamestnancov verejnej služby členských štátov a vývoj priemernej dĺžky života úradníkov inštitúcií.

Spoluzákonodarcovia okrem toho rozhodli, že v prípade potreby navrhne Komisia zmenu veku odchodu do dôchodku v súlade so závermi tejto správy, pričom osobitnú pozornosť venuje vývoju v členských štátoch.

Touto správou sa vykonáva uvedené ustanovenie preskúmaním vývoja veku odchodu do dôchodku zamestnancov verejnej služby členských štátov a vývoja strednej dĺžky života úradníkov inštitúcií v rokoch 2019 až 2023.

1. ROZSAH SPRÁVY

Podľa článku 77 služobného poriadku by sa mal vývoj veku odchodu do dôchodku zamestnancov verejnej služby členských štátov a vývoj strednej dĺžky života úradníkov inštitúcií prehodnotiť každých päť rokov, čím sa pre túto správu poskytuje referenčné obdobie piatich rokov medzi 1. januárom 2019 a 31. decembrom 2023[2].

Spoluzákonodarcovia vymedzili vecnú pôsobnosť, ktorá zahŕňa vývoj veku odchodu do dôchodku zamestnancov verejnej služby členských štátov aj vývoj strednej dĺžky života úradníkov inštitúcií. Okrem toho spresnili, že pri posudzovaní možnosti zmeny veku odchodu do dôchodku by Komisia mala venovať osobitnú pozornosť vývoju v členských štátoch.

2. PODKLADOVÉ INFORMÁCIE

2.1. Zber údajov

Eurostat požiadal odborníkov z členských štátov, aby každoročne poskytovali údaje v rámci pracovnej skupiny pre článok 83 služobného poriadku (ďalej len „pracovná skupina článku 83“)[3]. Táto skupina je príslušná v spolupráci s Eurostatom riešiť akékoľvek otázky týkajúce sa metodiky vykonávania prílohy XII k služobnému poriadku.

S cieľom splniť si oznamovaciu povinnosť a v súlade s článkom 4 ods. 3 Zmluvy o Európskej únii požiadala Európska komisia delegátov členských štátov v pracovnej skupine článku 83,

[1] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 1023/2013 z 22. októbra 2013.

[2] Bežne sa použili údaje z roku 2019. Ak však neboli k dispozícii, použili sa údaje z roku 2018.

[3] Pracovná skupina článku 83 je expertná skupina, ktorá zahŕňa štatistické úrady vlád členských štátov a ESTAT Komisie.

aby do marca 2025 poskytli údaje a potvrdili spoľahlivosť údajov týkajúcich sa ich príslušných systémov dôchodkového zabezpečenia pre verejnú službu. Týkalo sa to najmä platného veku odchodu do dôchodku počas referenčného obdobia a iných spôsobov fungovania systémov dôchodkového zabezpečenia.

2.2. Metodické aspekty

Porovnanie dôchodkových dávok medzi členskými štátmi je možné len do istej miery, pretože medzi systémami dôchodkového zabezpečenia existujú štrukturálne rozdiely. Najmä systémy pre zamestnancov ústrednej štátnej správy členských štátov sa nemusia vzťahovať na rovnaké obyvateľstvo, t. j. systémy v členských štátoch sa alternatívne vzťahujú na úradníkov ústrednej štátnej správy, všetkých štátnych zamestnancov vo verejnom sektore alebo zachytávajú pracujúce obyvateľstvo vo všeobecnosti spolu so štátnymi zamestnancami v ústredných štátnych správach.

Niektoré vnútroštátne systémy dôchodkového zabezpečenia okrem toho fungujú ako transferové mechanizmy alebo ako „systémy priebežného financovania“ (t. j. príspevky pracujúcich do dôchodkového systému sa rozdeľujú tým, ktorí sú na dôchodku) na rozdiel od sporiacich systémov (v ktorých si zamestnanci prispievajú na svoje vlastné budúce dôchodky). Niektoré vnútroštátne systémy navyše pri stanovovaní veku odchodu do dôchodku uplatňujú rodové rozdiely.

Ako potvrdzuje judikatúra súdov EÚ[4], systém dôchodkového zabezpečenia úradníkov EÚ je fiktívny (virtuálny) fond s definovanými dávkami, v ktorom sa z príspevkov zamestnancov financujú budúce dôchodky tých, ktorí prispievajú. Príspevky v skutočnosti pokrývajú náklady na dôchodkové práva nadobudnuté za daný rok a žiadnym spôsobom nesúvisia s výdavkami na dôchodky za daný rok[5].

2.3. Definícia štandardného veku odchodu do dôchodku

V článku 77 služobného poriadku sa uvádza vek odchodu do dôchodku, ktorý sa označuje aj ako štandardný vek odchodu do dôchodku. Tento výraz zodpovedá veku, v ktorom zamestnanec EÚ automaticky odchádza do dôchodku bez finančnej sankcie. Štandardný vek odchodu do dôchodku pre zamestnancov EÚ sa 1. januára 2014 zvýšil na 66 rokov pre zamestnancov prijatých od roku 2014. V prípade zamestnancov prijatých pred týmto dátumom sa uplatňujú prechodné ustanovenia.

Na štandardný vek odchodu do dôchodku sa vzťahujú dve výnimky:

- Po prvé, zamestnanci môžu požiadať o predčasný odchod do dôchodku, t. j. odchod do dôchodku pred dosiahnutím štandardného veku odchodu do dôchodku. Vek predčasného odchodu do dôchodku sa od 1. januára 2014 zvýšil na 58 rokov pre všetkých zamestnancov. Z predčasného odchodu do dôchodku vždy vyplýva značná peňažná sankcia[6].
- Po druhé, zamestnanci môžu na vlastnú žiadosť, a ak to menovací orgán pokladá za odôvodnené v záujme služby, pokračovať v práci až do veku 67 rokov.

[4] Pozri napríklad vec F-105/05 Wils/Európsky parlament, bod 85 a vec T-439/09 Purvis/Európsky parlament, bod 45.

[5] Správa Komisie Európskemu parlamentu a Rade o uplatňovaní prílohy XII k služobnému poriadku COM(2018) 829 final.

[6] Podľa článku 9 prílohy VIII k služobnému poriadku sa súvisiace dôchodkové práva znižujú o 3,5 % za každý rok rozdielu medzi štandardným a skutočným vekom odchodu do dôchodku.

Zamestnanci môžu výnimočne pracovať do veku 70 rokov a v tom prípade odídu do dôchodku automaticky v posledný deň mesiaca, v ktorom dosiahnu tento vek.

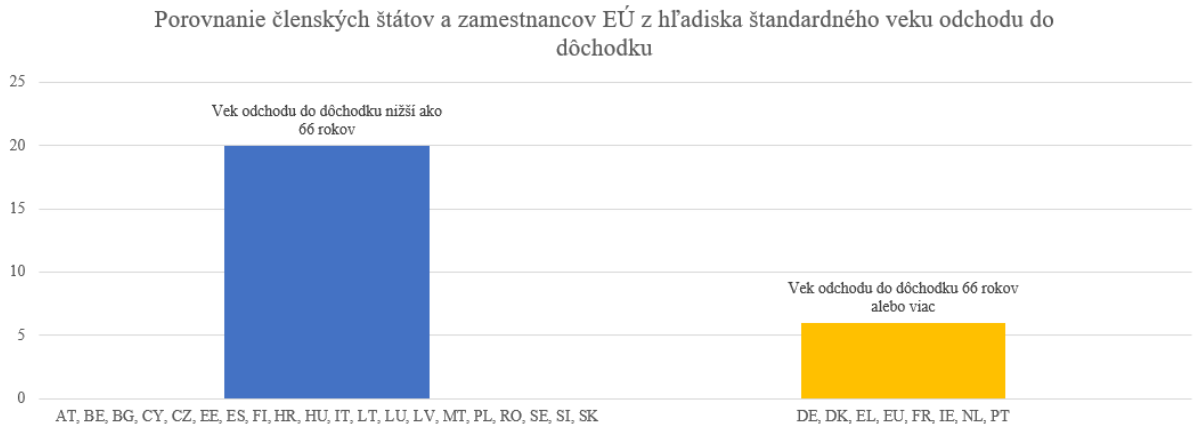
Na základe uvedeného predložila väčšina členských štátov zodpovedajúce údaje o štandardnom veku odchodu do dôchodku, minimálnom veku odchodu do dôchodku a maximálnom veku odchodu do dôchodku v rámci pracovnej skupiny článku 83.

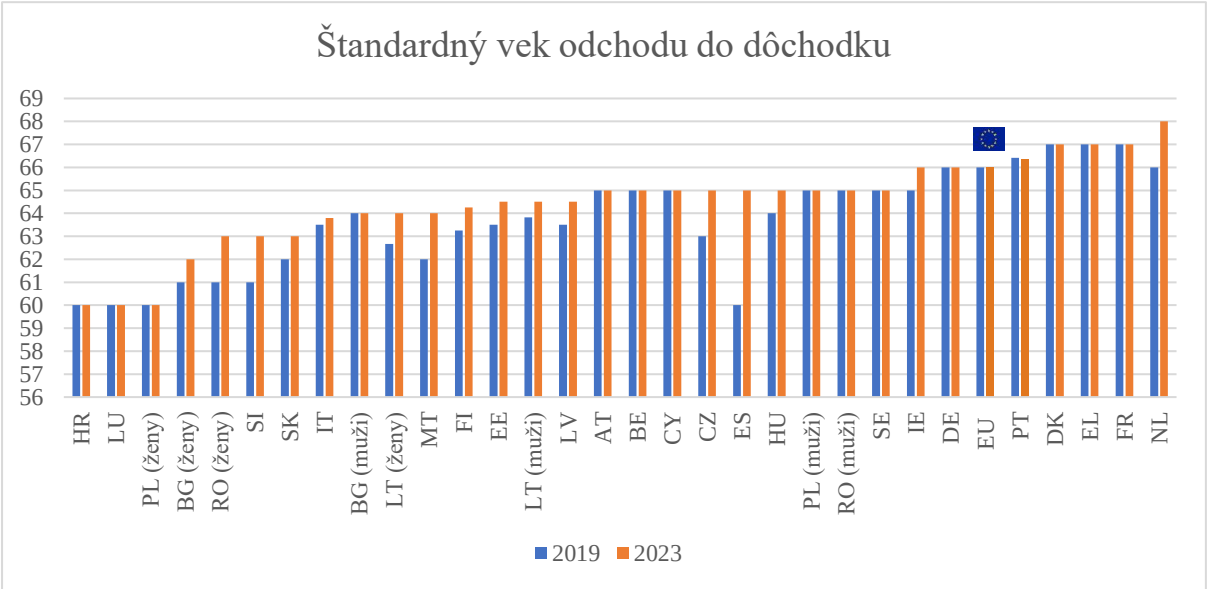
3. VÝVOJ PRÍSLUŠNÉHO VEKU ODCHODU DO DÔCHODKU ZAMESTNANCOV ÚSTREDNEJ ŠTÁTNEJ SPRÁVY ČLENSKÝCH ŠTÁTOV

Nasledujúce grafy zobrazujú štandardný vek odchodu do dôchodku, minimálny vek odchodu do dôchodku a maximálny veku odchodu do dôchodku pre zamestnancov ústrednej štátnej správy členských štátov. Členské štáty, ktoré nie sú uvedené v tabuľkách alebo sú uvedené len za jeden rok buď neposkytli Eurostatu údaje, alebo nemajú minimálny či maximálny vek odchodu do dôchodku[7].

[7] Keď údaje neboli k dispozícii, a ak to bolo možné, posúdili sa príslušné vnútroštátne právne predpisy.

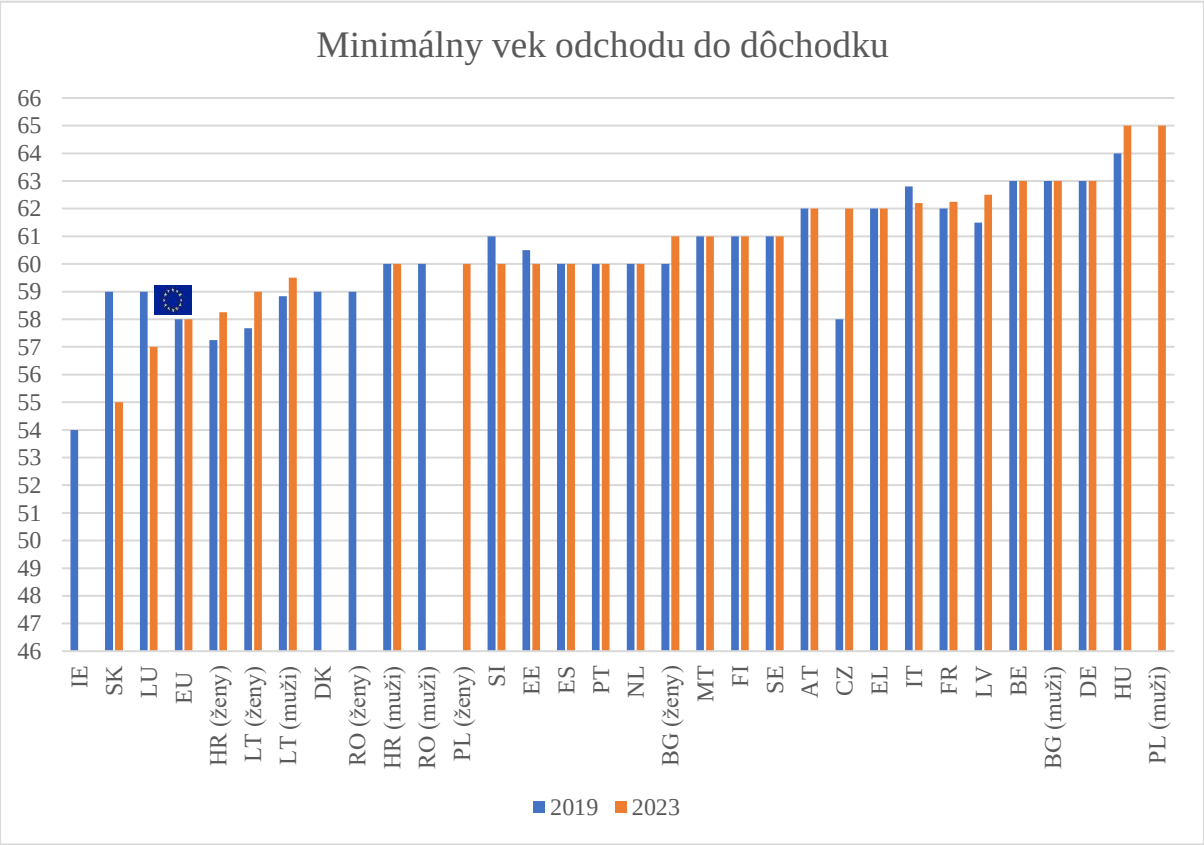
3.1. Štandardný vek odchodu do dôchodku v ústrednej štátnej správe členských štátov

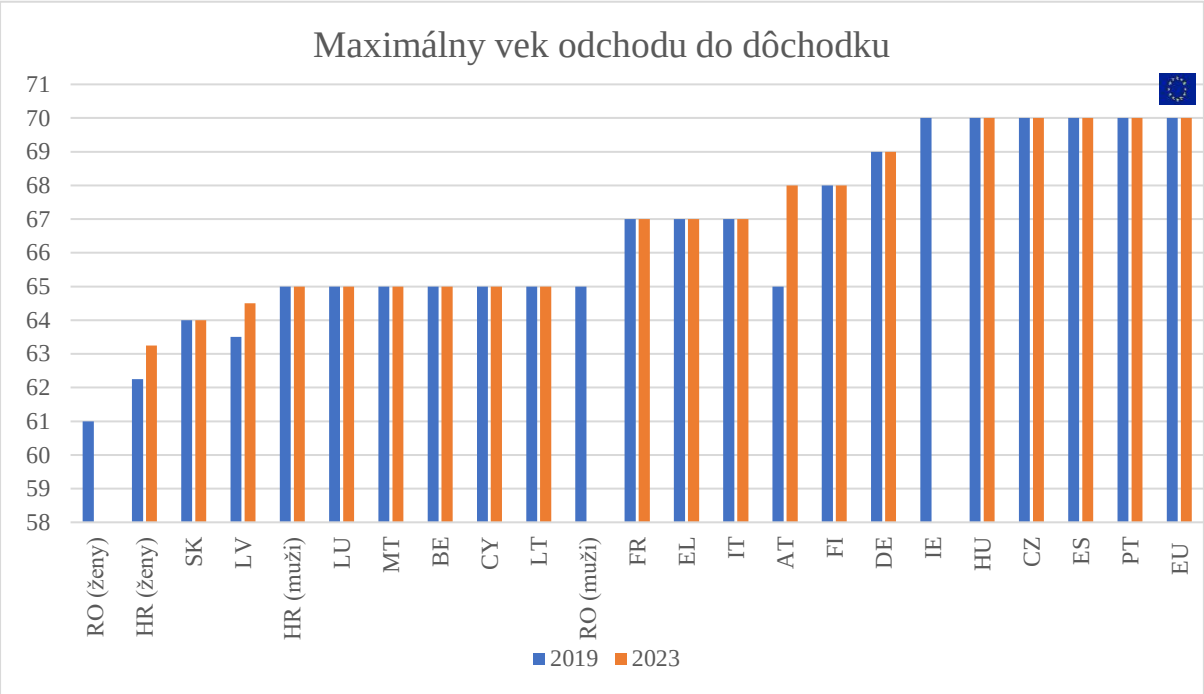
** V prípade Talianska (IT) orgány potvrdili, že údaje sa vypočítavajú ako priemer, keďže Taliansko má rôzne spôsoby prístupu k dôchodkom. V prípade Francúzska (FR) orgány potvrdili, že „âge d'annulation de la décote" (67 rokov) je vek, v ktorom môže osoba odísť do dôchodku bez akejkoľvek sankcie na výške svojho dôchodku, aj keď neprispievala počas požadovaného počtu rokov. V tomto veku sa dôchodok automaticky vypočítava v plnej výške bez ohľadu na počet potvrdených rokov.*

3.2. Minimálny vek odchodu do dôchodku

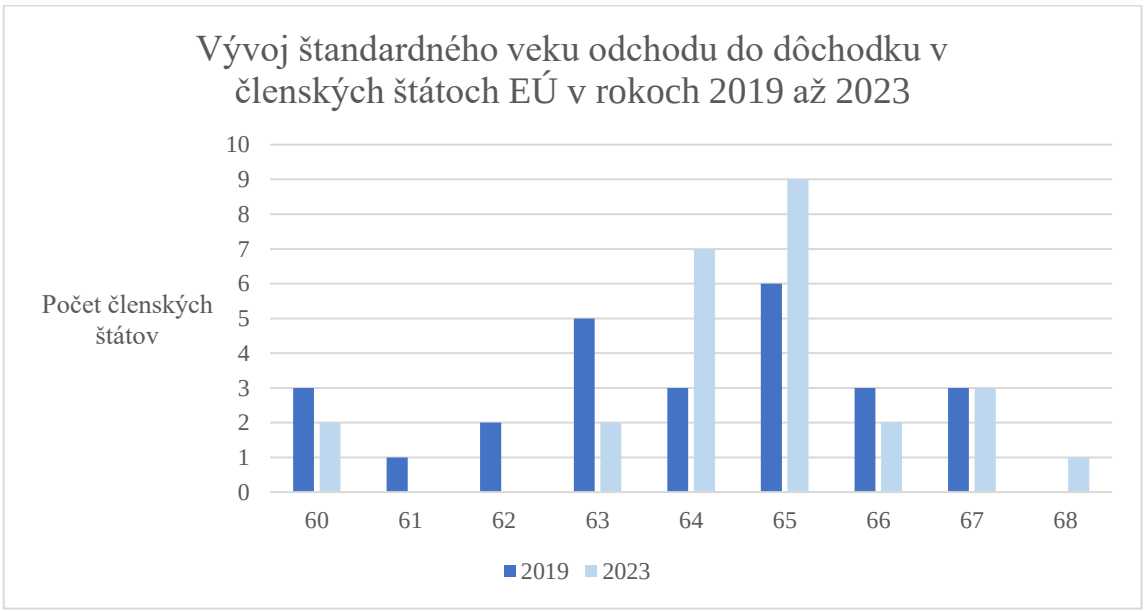

Ako sa uvádza v oddiele 2.3, predčasný odchod do dôchodku v inštitúciách EÚ vždy vedie k značnej finančnej sankcii, keďže súvisiace dôchodkové práva sa znižujú o 3,5 % za každý rok rozdielu medzi štandardným a skutočným vekom odchodu do dôchodku. To znamená, že hrubé dôchodkové práva zamestnanca, ktorý odíde do dôchodku vo veku 58 rokov, sa znížia o 28 %. Na porovnanie, v prípade zamestnancov verejnej služby siedmich členských štátov s minimálnym vekom odchodu do dôchodku vyšším ako 58 rokov sa neuplatňujú žiadne sankcie za predčasný odchod do dôchodku.

3.3. Maximálny vek odchodu do dôchodku

3.4. Posúdenie vývoja veku odchodu do dôchodku pre zamestnancov verejnej služby členských štátov

** V prípade krajín s diferencovaným vekom odchodu do dôchodku pre ženy a mužov sa v predchádzajúcej tabuľke uvádza najvyššia hodnota. V krajinách so štandardným vekom odchodu do dôchodku s desatinnými číslami sa vykonalo zaokrúhlenie na najbližšie celé číslo.*

V uvedených grafoch je znázornený vývoj minimálneho, štandardného a maximálneho veku odchodu do dôchodku pre štátnych zamestnancov ústredných štátnych správ členských štátov EÚ v rokoch 2019 až 2023.

Možno si všimnúť odchýlky, keďže v prípade zamestnancov verejnej služby niektorých členských štátov neexistuje minimálny vek odchodu do dôchodku, zatiaľ čo v iných štátoch nie sú žiadne rozdiely medzi maximálnym vekom odchodu do dôchodku a štandardným vekom odchodu do dôchodku zamestnancov ústrednej štátnej správy.

Vzhľadom na to, hoci tento zber údajov poskytuje užitočné ukazovatele, pokiaľ ide o príslušný vek odchodu do dôchodku platný v ústrednej štátnej správe členských štátov, k akémukoľvek porovnaniu treba pristupovať opatrne.

Z posúdenia v roku 2019 vyplynulo, že v štyroch členských štátoch bol štandardný vek odchodu do dôchodku zamestnancov verejnej služby vyšší ako štandardný vek odchodu do dôchodku zamestnancov EÚ vo výške 66 rokov a že štandardný vek odchodu do dôchodku zamestnancov verejnej služby vo všetkých členských štátoch sa pohyboval od 60 do 67 rokov.

Z posúdenia v roku 2023 vyplýva, že v piatich členských štátoch bol štandardný vek odchodu do dôchodku zamestnancov verejnej služby vyšší ako štandardný vek odchodu do dôchodku zamestnancov EÚ a štandardný vek odchodu do dôchodku zamestnancov verejnej služby vo všetkých členských štátoch sa pohyboval od 60 do 68 rokov.

Na základe uvedeného sa dospelo k týmto zisteniam:

- Od zmeny služobného poriadku v roku 2014 štandardný vek odchodu do dôchodku platný pre štatutárnych zamestnancov podľa článku 77 služobného poriadku naďalej patrí medzi najvyššie platné vekové hranice v porovnaní s vekovými hranicami platnými pre ústrednú štátnu správu členských štátov.
- V roku 2023 bol v 81 %[8] odpovedajúcich členských štátov štandardný vek odchodu do dôchodku rovnaký alebo nižší ako štandardný vek odchodu do dôchodku zamestnancov EÚ.
- V referenčnom období sa priemerný štandardný vek odchodu do dôchodku v odpovedajúcich členských štátoch zvýšil o menej ako jeden rok.
- Po zvýšení štandardného veku odchodu do dôchodku zamestnancov EÚ zo 60 na 66 rokov medzi rokmi 2004 a 2014 je možné v štátnych službách členských štátoch pozorovať snahu o dobehnutie rozdielov.
- Počas referenčného obdobia je možné pozorovať pretrvávajúce rozdiely medzi verejnými službami členských štátov.
- Súčasný maximálny vek odchodu do dôchodku pre zamestnancov EÚ (70 rokov) zodpovedá najvyššej norme, ktorá sa uplatňuje v ústrednej štátnej správe členských štátov.
- Minimálny vek odchodu do dôchodku pre zamestnancov EÚ patrí medzi najnižšie. Na porovnanie, v prípade zamestnancov verejnej služby siedmich členských štátov s minimálnym vekom odchodu do dôchodku vyšším ako 58 rokov sa neuplatňujú žiadne sankcie za predčasný odchod do dôchodku[9].

[8] Írsko (IE) neodpovedalo na písomnú konzultáciu, ktorá sa začala v marci 2025. Na účely tohto výpočtu sa preveril štandardný vek odchodu do dôchodku írskych štátnych zamestnancov na základe oficiálnych online zdrojov írskeho ministerstva verejných výdavkov NDP Delivery and Reform, https://www.publicservicepensions.gov.ie/en/topic/retirement-ages-in-the-public-service/.

[9] Od roku 2014 predčasný odchod do dôchodku v inštitúciách EÚ vždy vedie k značnej finančnej sankcii, keďže súvisiace dôchodkové práva sa znižujú o 3,5 % za každý rok rozdielu medzi štandardným a skutočným vekom odchodu do dôchodku.

4. VÝVOJ STREDNEJ DĹŽKY ŽIVOTA ÚRADNÍKOV INŠTITÚCIÍ

Hodnotenie vývoja strednej dĺžky života zamestnancov inštitúcií EÚ vychádza z demografických parametrov stanovených v prílohe XII k služobnému poriadku. Rovnaké parametre sa používajú pri ročnom a päťročnom poistno-matematickom hodnotení systému dôchodkového zabezpečenia úradníkov EÚ.

Eurostat každoročne zbiera tieto demografické parametre založené na pozorovaní základného súboru pozostávajúceho z účastníkov tohto systému, ktorý zahŕňa zamestnancov v aktívnej službe a dôchodcov. Informácie sa získavajú od inštitúcií a agentúr, ktorých zamestnanci sú členmi tohto systému.

Tabuľka strednej dĺžky života (EULT) za rok 2023[10] je výhľadová tabuľka strednej dĺžky života, ktorá vychádza z dlhodobého pozorovania úmrtnosti všetkých členov systému dôchodkového zabezpečenia úradníkov EÚ podľa veku a pohlavia. Tabuľky strednej dĺžky života, ktoré sa používajú pri hodnotení systému dôchodkového zabezpečenia úradníkov EÚ, sa aktualizujú každých päť rokov[11] s cieľom zohľadniť najnovšie zistenia o úmrtnosti.

4.1. Metodické aspekty

Eurostat použil výhľadové tabuľky strednej dĺžky života na päť ročných posúdení systému dôchodkového zabezpečenia úradníkov EÚ v roku 2019, ako aj v roku 2023, resp. EULT 2018 a EULT 2023. Obe tabuľky strednej dĺžky života preskúmali a potvrdili dve rôzne spoločnosti nezávislých externých aktuárov vymenovaných podľa článku 13 ods. 2 prílohy XII k služobnému poriadku.

Výhľadové tabuľky strednej dĺžky života zohľadňujú miery úmrtnosti v závislosti od pohlavia, veku a posudzovaného roku. Tieto tabuľky zohľadňujú očakávané budúce zmeny úmrtnosti tak, že berú do úvahy pozorované a predpokladané zmeny úmrtnosti pre vymedzené obyvateľstvo počas celého obdobia jeho života. Napríklad stredná dĺžka života vo veku 65 rokov v roku 2023 by sa aktualizovala prostredníctvom použitia pozorovanej miery úmrtnosti pre vek 65 rokov v roku 2023 a predpokladaných mier úmrtnosti pre vek 66 rokov v roku 2024, pre vek 67 rokov v roku 2025 atď., a tým by sa predvídali budúce zmeny v úmrtnosti.

Na rozdiel od toho sa v tabuľkách strednej dĺžky života za dané obdobie používajú miery úmrtnosti za jeden rok (alebo za skupinu rokov) a predpokladá sa, že tieto miery sa uplatňujú počas celého života osoby. To znamená, že žiadne následné zmeny mier úmrtnosti by sa nezohľadnili. Tabuľka strednej dĺžky života za dané obdobie je teda priemerný počet ďalších rokov, ktorých by sa osoba dožila, ak by po zvyšok jej života platila miera úmrtnosti špecifická pre daný vek v danej oblasti a v danom časovom období. V týchto tabuľkách sa zohľadňuje, že úmrtnosť je v priemere vyššia, keď je osoba staršia, ale neberie sa do úvahy, že úmrtnosť sa časom vyvíja. V tomto prípade sa predpokladá, že úmrtnosť v budúcnosti bude presne rovnaká ako pozorovaná úmrtnosť v súčasnosti.

Výhľadové tabuľky strednej dĺžky života v EÚ za rok 2023 (EU Life Tables – EULT 2023), ktoré vytvoril Eurostat, zahŕňajú trend neustáleho nárastu strednej dĺžky života v časovom horizonte 18 rokov na základe vývoja úmrtnosti v systéme dôchodkového zabezpečenia úradníkov EÚ. Táto tabuľka vychádza z pozorovania javov úmrtnosti členov systému

[10] Výhľadová tabuľka strednej dĺžky života je druh tabuľky strednej dĺžky života, ktorý používa skôr budúce predpokladané miery úmrtnosti než súčasné alebo historické miery úmrtnosti. Je navrhnutá tak, aby bolo možné odhadnúť strednú dĺžku života a pravdepodobnosť prežitia za predpokladu, že úmrtnosť sa v priebehu času zvyčajne zlepší v dôsledku pokroku v oblasti zdravotnej starostlivosti, životnej úrovne a technológií.

[11] Článok 9 prílohy XII k služobnému poriadku.

dôchodkového zabezpečenia úradníkov EÚ: tento prístup je možný vzhľadom na veľkosť populácie systému dôchodkového zabezpečenia úradníkov EÚ a predchádza potenciálnym vonkajším skresleniam, ku ktorým by došlo v prípade použitia externých údajov.

Použitie výhľadovej tabuľky strednej dĺžky života zodpovedá najlepšiemu poistno-matematickému postupu. Hoci takéto neustále zvyšovanie strednej dĺžky života nie je isté, tieto predpoklady sa používajú na určenie strednej dĺžky života zamestnancov. Táto stredná dĺžka života sa odráža v zodpovednosti systému dôchodkového zabezpečenia zamestnancov EÚ, na základe ktorej sa sadzba príspevku na dôchodok každoročne upravuje s cieľom zabezpečiť rovnováhu systému dôchodkového zabezpečenia úradníkov EÚ.

V neposlednom rade sa pri výpočte strednej dĺžky života v metodickom prístupe Eurostatu (spoločne s externými aktuármi, ktorí validovali metodiku a výsledky) nemali nadhodnotiť roky ovplyvnené pandémiou COVID-19. Tento prístup odráža najlepšiu poistno-matematickú prax a členské štáty ho odsúhlasili aj v pracovnej skupine článku 83.

4.2. Porovnanie strednej dĺžky života zamestnancov EÚ v rokoch 2019 a 2023

Úmrtnosť mužov a žien je odlišná, a preto sa poistno-matematické tabuľky života za roky 2019 a 2023 vypočítavajú osobitne podľa pohlavia a veku.

Muži

Vek	Stredná dĺžka života 2019	Stredná dĺžka života 2023	Nárast strednej dĺžky života (2019 – 2023)
18	65,9	66,1	0,212
19	64,9	65,2	0,216
20	64,0	64,2	0,220
21	63,0	63,2	0,224
22	62,0	62,2	0,229
23	61,0	61,2	0,233
24	60,0	60,3	0,237
25	59,0	59,3	0,242
26	58,1	58,3	0,248
27	57,1	57,3	0,252
28	56,1	56,3	0,255
29	55,1	55,4	0,259
30	54,1	54,4	0,263
31	53,1	53,4	0,266
32	52,1	52,4	0,270
33	51,2	51,4	0,273
34	50,2	50,4	0,275
35	49,2	49,5	0,278
36	48,2	48,5	0,280
37	47,2	47,5	0,282
38	46,2	46,5	0,283
39	45,3	45,5	0,284
40	44,3	44,6	0,282
41	43,3	43,6	0,281
42	42,3	42,6	0,278
43	41,3	41,6	0,274
44	40,4	40,6	0,269
45	39,4	39,7	0,262
46	38,4	38,7	0,253
47	37,5	37,7	0,244

Ženy

Vek	Stredná dĺžka života 2019	Stredná dĺžka života 2023	Nárast strednej dĺžky života (2019 – 2023)
18	68,4	68,9	0,486
19	67,4	67,9	0,486
20	66,4	66,9	0,486
21	65,5	65,9	0,485
22	64,5	65,0	0,484
23	63,5	64,0	0,483
24	62,5	63,0	0,482
25	61,5	62,0	0,482
26	60,5	61,0	0,482
27	59,5	60,0	0,482
28	58,5	59,0	0,482
29	57,5	58,0	0,483
30	56,5	57,0	0,484
31	55,6	56,0	0,484
32	54,6	55,1	0,485
33	53,6	54,1	0,485
34	52,6	53,1	0,486
35	51,6	52,1	0,487
36	50,6	51,1	0,486
37	49,6	50,1	0,487
38	48,6	49,1	0,486
39	47,7	48,1	0,486
40	46,7	47,2	0,485
41	45,7	46,2	0,483
42	44,7	45,2	0,481
43	43,7	44,2	0,478
44	42,8	43,2	0,474
45	41,8	42,3	0,470
46	40,8	41,3	0,465
47	39,8	40,3	0,459

48	36,5	36,8	0,233
49	35,6	35,8	0,223
50	34,6	34,8	0,211
51	33,7	33,9	0,199
52	32,7	32,9	0,186
53	31,8	31,9	0,174
54	30,8	31,0	0,161
55	29,9	30,1	0,148
56	29,0	29,1	0,135
57	28,1	28,2	0,122
58	27,1	27,3	0,109
59	26,2	26,3	0,096
60	25,3	25,4	0,084
61	24,4	24,5	0,073
62	23,6	23,6	0,062
63	22,7	22,7	0,053
64	21,8	21,8	0,045
65	20,9	21,0	0,038
66	20,1	20,1	0,039

48	38,9	39,3	0,453
49	37,9	38,4	0,445
50	37,0	37,4	0,437
51	36,0	36,4	0,429
52	35,0	35,5	0,421
53	34,1	34,5	0,412
54	33,1	33,5	0,402
55	32,2	32,6	0,393
56	31,3	31,6	0,383
57	30,3	30,7	0,372
58	29,4	29,8	0,361
59	28,5	28,8	0,351
60	27,6	27,9	0,340
61	26,7	27,0	0,328
62	25,8	26,1	0,316
63	24,9	25,2	0,305
64	24,0	24,3	0,293
65	23,1	23,4	0,281
66	22,3	22,5	0,270

Z porovnania strednej dĺžky života zamestnancov v činnej službe (18 až 66 rokov[12]) v rokoch 2019 a 2023 vyplýva obmedzený nárast strednej dĺžky života.

Z tabuľky strednej dĺžky života pre mužov z roku 2023 vyplýva veľmi obmedzený nárast strednej dĺžky života v rozsahu od 0,212 roka (2 mesiace a 17 dní) v mladšom aktívnom veku do 0,039 roka (14 dní) v štandardnom veku odchodu do dôchodku.

Z tabuľky strednej dĺžky života pre ženy z roku 2023 vyplýva obmedzený nárast strednej dĺžky života v rozsahu od 0,486 roka (5 mesiacov a 27 dní) v mladšom aktívnom veku do 0,270 roka (3 mesiace a 9 dní) vo veku odchodu do dôchodku.

Z vývoja v tabuľke strednej dĺžky života v EÚ v priemere vyplýva veľmi obmedzený nárast strednej dĺžky života zamestnancov inštitúcií, t. j. 4 mesiace v mladšom veku a 2 mesiace v štandardnom veku odchodu do dôchodku.

Pri pohľade na predchádzajúce hodnotenia strednej dĺžky života, z tabuľky strednej dĺžky života pre mužov z roku 2018 vyplynul veľmi obmedzený nárast strednej dĺžky života v rozsahu od 0,078 roka (28 dní) v mladšom aktívnom veku do 0,184 roka (2 mesiace a 7 dní) v štandardnom veku odchodu do dôchodku. Z tabuľky strednej dĺžky života pre ženy z roku 2018 vyplynul obmedzený nárast strednej dĺžky života v rozsahu od 0,559 roka (6 mesiacov a 24 dní) v mladšom aktívnom veku do 0,697 roka (8 mesiacov a 14 dní) vo veku odchodu do dôchodku. Z vývoja v tabuľke strednej dĺžky života v EÚ v priemere vyplýva obmedzený nárast strednej dĺžky života zamestnancov inštitúcií, t. j. 4 mesiace v mladšom veku a 5 mesiacov v štandardnom veku odchodu do dôchodku.

V rokoch 2014 až 2023 sa stredná dĺžka života mužov zvýšila o 0,29 roka (3 mesiace a 16 dní) v mladšom aktívnom veku a o 0,223 rokov (2 mesiace a 21 dní) v štandardnom veku odchodu do dôchodku. Stredná dĺžka života žien sa zvýšila o 1,045 roka (1 rok a 16 dní) v mladšom aktívnom veku a o 0,967 rokov (11 mesiacov a 18 dní) v štandardnom veku odchodu do dôchodku.

[12] Treba uviesť, že podľa článku 52 služobného poriadku je možné pracovať až do veku 67 rokov (ak je to odôvodnené v záujme služby) a do veku 70 rokov (výnimočne).

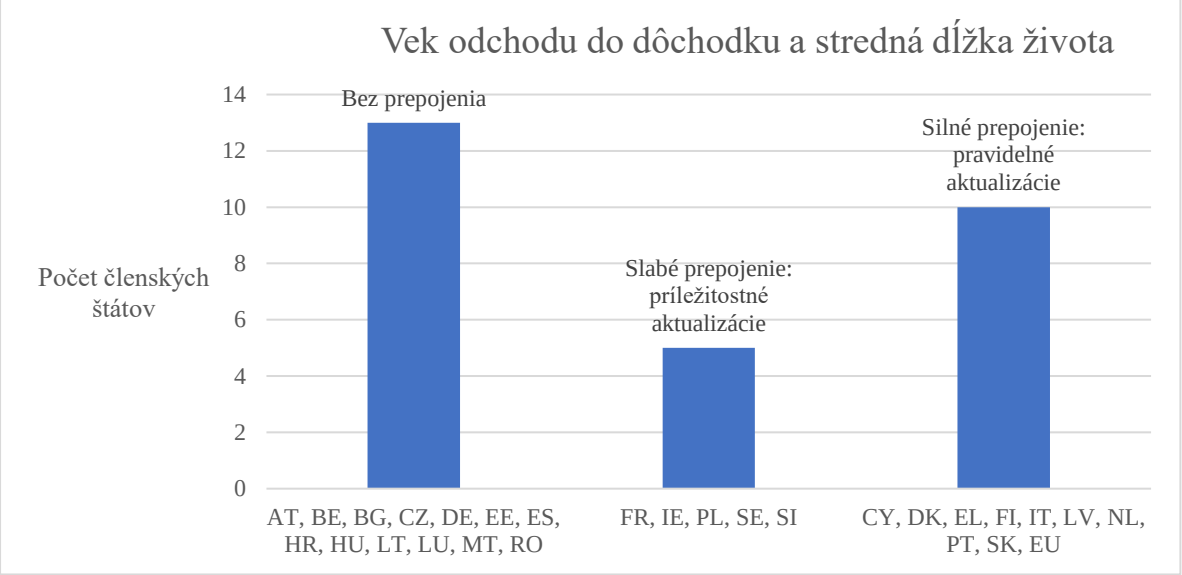
5. VÝVOJ V ČLENSKÝCH ŠTÁTOCH

Okrem hodnotenia v bode 3 a bode 4 tejto správy Komisia zvážila aj vývoj v systémoch dôchodkového zabezpečenia členských štátov.

5.1. Aktualizácia veku odchodu do dôchodku na základe vývoja strednej dĺžky života

Vo väčšine členských štátov sa vek odchodu do dôchodku aktualizuje, buď pravidelne, alebo jednorazovo, aby sa zohľadnil vývoj strednej dĺžky života.

Na základe informácií poskytnutých odpovedajúcimi členskými štátmi v rámci pracovnej skupiny článku 83 boli medzi členskými štátmi identifikované rôzne metódy, pokiaľ ide o postup aktualizácie veku odchodu do dôchodku na základe vývoja strednej dĺžky života.

5.2. Pozorovaný vývoj v systémoch dôchodkového zabezpečenia členských štátov

Počas sledovaného obdobia, na ktoré sa vzťahuje táto správa, ovplyvnili dôchodkové systémy v EÚ významné udalosti. Pandémia COVID-19 a energetická kríza viedli k obdobiam bezprecedentnej vysokej inflácie a nízkej hospodárskej produkcie, čo ohrozilo hospodársku situáciu mnohých občanov EÚ. Napriek dočasným opatreniam sa členské štáty zamerali na zlepšenie indexácie, vyššiu minimálnu úroveň dôchodkov a ochranu zraniteľných osôb[13].

Podľa súčasných vnútroštátnych právnych predpisov sa vek odchodu do dôchodku v mnohých členských štátoch v nasledujúcich desaťročiach zvýši. Do roku 2030 však bude vo väčšine členských štátov nižší ako 66 a priemernú výšku 67 rokov dosiahne až v roku 2070. Je to spôsobené najmä plánovanou konvergenciou medzi vekom odchodu do dôchodku mužov a žien alebo výrazným zvýšením strednej dĺžky života[14]. Takéto plánované zvýšenie veku odchodu do dôchodku odráža právne predpisy dohodnuté v uplynulých rokoch. Namiesto toho členské štáty v súčasnosti presúvajú svoje zameranie od zvyšovania veku odchodu do dôchodku a sprísňovania pravidiel predčasného odchodu do dôchodku na poskytovanie

[13] Európska komisia a Výbor pre sociálnu ochranu, *Správa o primeranosti dôchodkov z roku 2024*, strana 60.

[14] Európska komisia a Výbor pre sociálnu ochranu, *Správa o primeranosti dôchodkov z roku 2024*, strany 22 – 23.

stimulov na dlhšie zotrvanie v práci a na kombinovanie práce s dôchodkom[15]. V niekoľkých prípadoch, ktoré poukazujú na takýto posun zamerania, členské štáty zaviedli reformy, ktorými sa znižuje vek odchodu do dôchodku (alebo jeho plánované zvyšovanie)[16].

Prebiehajúce a plánované reformy napokon potvrdzujú uvedené trendy. Niektoré členské štáty plánujú najmä zlepšiť výšku dávok alebo umožniť skombinovať predčasný dôchodok s prácou. Okrem toho sa v niektorých členských štátoch diskutuje o opatreniach na zníženie chudoby, zatiaľ čo niektoré členské štáty upriamujú svoju pozornosť na bonusy a pružnejšie pravidlá na podporu dlhšieho zotrvania v práci, a to aj po dosiahnutí dôchodkového veku[17].

ZÁVER

1. Od roku 2019 niektoré členské štáty zvýšili štandardný vek odchodu do dôchodku platný pre ich zamestnancov ústrednej štátnej správy. Ešte na konci roku 2023 bol vo viac ako 81 % odpovedajúcich členských štátov štandardný vek odchodu do dôchodku rovnaký alebo nižší ako zákonný vek odchodu do dôchodku zamestnancov EÚ stanovený vo výške 66 rokov.
2. Z vývoja v tabuľkách strednej dĺžky života v EÚ vyplýva veľmi obmedzený nárast priemernej strednej dĺžky života zamestnancov inštitúcií počas referenčného obdobia.
3. Vzhľadom na pozorovaný obmedzený vývoj veku odchodu do dôchodku v ústrednej štátnej správe jednotlivých štátov a na veľmi obmedzený nárast strednej dĺžky života zamestnancov EÚ sa súčasný vek odchodu do dôchodku zamestnancov EÚ vo výške 66 rokov hodnotí ako vhodný a zodpovedá najvyšším normám, ktoré sa uplatňujú vo vnútroštátnej verejnej službe členských štátov.
4. Uvedené hodnotenie potvrdzuje aj analýza vývoja v členských štátoch. Vek odchodu do dôchodku zamestnancov EÚ naďalej patrí medzi najvyššie v porovnaní s vekom platným vo vnútroštátnych dôchodkových systémoch členských štátov, a to aj vzhľadom na plánované dôchodkové reformy. Okrem toho nedávny vývoj poukazuje na trend zamerať sa skôr na poskytovanie stimulov na dlhšie zotrvanie v práci, a to aj po dosiahnutí dôchodkového veku, a na kombinovanie práce s odchodom do dôchodku, než na zvyšovanie veku odchodu do dôchodku.

   V tejto fáze preto neexistujú dôvody na predloženie návrhu na zmenu zákonného veku odchodu do dôchodku stanoveného podľa článku 77 služobného poriadku vo výške 66 rokov.

---

15 Európska komisia a Výbor pre sociálnu ochranu, *Správa o primeranosti dôchodkov z roku 2024*, strana 61.

16 Európska komisia a Výbor pre sociálnu ochranu, *Správa o primeranosti dôchodkov z roku 2024*, strana 67.

17 Európska komisia a Výbor pre sociálnu ochranu, *Správa o primeranosti dôchodkov z roku 2024*, strana 72.